

BORISLAV BOYANOV & CO.

ATTORNEYS AT LAW

82, PATRIARCH EVTIMII BLVD.
SOFIA 1463

MAIL@BOYANOV.COM
WWW.BOYANOV.COM

TELEPHONE: (+ 359 2) 8 055 055
FAX: (+ 359 2) 8 055 000

Ще допринесат ли за подобряването на инвестиционния климат у нас новите изменения в Правилника за прилагането на закона за насърчаване на инвестициите?

Светомир Бабаков – адвокат
Адвокатско дружество “Борислав Боянов и Ко”

На 17 март влязоха в сила новите изменения на Правилника за прилагане на закона за насърчаването на инвестициите („Правилника”). Темата за инвестициите и тяхното насърчаване става още по-актуална напоследък, с оглед световната икономическа криза и изтеглянето от България или замразяването на някои чуждестранни инвестиции през последните месеци. Целта на правителството с тези изменения не е само да синхронизира българското законодателство с Регламент № 800/2008 (наричан по-нататък „Регламента”) относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора за създаването на Европейската Общност. Без съмнение се търсят и нови решения, насочени към стимулирането на повече инвестиции в България, създавайки по този начин по-добър бизнес климат в страната. Настоящата статия, без да претендира за изчерпателност, разглежда основните промени, направени в областта на насърчаване на инвестициите в светлината на новите тенденции и нужди, които налагат сериозна законодателна грижа за инвестициите.

Безспорно, едно от най-съществените изменения в Правилника се отнася до инвестиционния праг за получаване на сертификат за клас инвестиция. Министерският съвет намали прагът за насърчаване на инвестициите за клас А инвестиция от 70 на 32 милиона лева и за клас Б - от 40 на 16 милиона лева. Новият разумен праг за двата класа ще позволи на по-широк кръг от инвеститори да се възползват от насърчителните мерки, подходящи за инвестиционните проекти, които те имат намерение да осъществят. Направените изменения в Правилника също така продължават да следват българската законодателна политика, стремяща се да насърчи инвестициите във високотехнологичните дейности в областта на компютърните технологии, образование научноизследователска и развойна дейност, и хуманно здравеопазване. За получаването на сертификат за клас инвестиция в тези сфери, инвеститорът ще трябва да инвестира вече само 11 милиона лева за получаване на сертификат за клас А и от 5,5 милиона за клас Б. Праг от 16 милиона лева за клас А и 8 милиона за клас Б пък се предвижда за получаване а сертификати за инвестиции във високотехнологични дейности в областите на преработващата промишленост и възобновяемите енергийни източници. Министерският съвет продължава своята стратегия за насърчаване на инвестициите в икономически по-изостаналите региони на страната - прагът за получаване на сертификат за клас инвестиция в тези региони е смъкнат от 45 на 16 милиона за клас А и от 25 на 8 милиона за клас Б. Докато преди измененията само региони с безработица повече от 35% се считаха за икономически изостанали, сега за такива се считат региони с равна или по-висока безработица от средната, установена за страната за предходната година. Тази нова стъпка на правителството със сигурност ще увеличи територията на страната, където желаещите да инвестират ще могат да се възползват от предимствата при получаването на клас инвестиция. Това е така, доколкото региони с повече от 35% безработица се превърнаха в рядкост през последните години.

За да се гарантира, че държавната помощ ще има стимулиращ за развитието на бъдещи дейности ефект, тя следва да бъде предоставяна само на инвеститори, които още не са започнали своите проекти. Затова и измененията в Правилника, изискват от всеки инвеститор, който има

намерение да получи сертификат за клас инвестиция, да подаде молба за това преди започването на работата по реализация на инвестиционния проект.

Друга основна група изменения в Правилника се отнася до документите, които трябва да бъдат подготвени и подадени заедно с молбата за получаване на клас инвестиция. Когато заявител е юридическо лице, едноличен търговец или клон на чуждестранно лице, той трябва да попълни и декларация за категорията на предприятието - дали то е малко или средно предприятие, или пък е голямо предприятие. Категорията на предприятието е от значение за условията, при които се предоставя помощта. Критериите за определяне на категорията на предприятието се съдържат в Регламента.

Новост е изискването заявителят да декларира, че не е предприятие в затруднение, съгласно критериите, установени в Регламента. Тази декларация замества изискваните досега удостоверения за липса на производство по ликвидация и производство по несъстоятелност. По смисъла на Регламента, едно предприятие е в затруднение, когато:

- в случай на ООД повече от половината от регистрирания му капитал е изразходван или повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните 12 месеца;
- в случай на дружество, при което някои от съдружниците носят неограничена отговорност, ако повече от половината от капитала му, посочен в баланса на дружеството, е изразходван и повече от $\frac{1}{4}$ от този капитал е бил загубен през последните 12 месеца;
- от какъвто и вид да е дружеството, ако то отговаря на националните критерии за несъстоятелност.

Независимо от горепосочените случаи, ако предприятието е от типа на малките и средните, през първите три години от регистрацията му може да се счете за затруднено, само ако е изпаднало в несъстоятелност.

Кандидатът за държавна помощ също ще трябва да декларира и че не е сключил извънсъдебно споразумение по смисъла на чл.740 от Търговския закон. Необходимостта от такава разпоредба е продиктувана от принципната възможност, длъжникът да не успее да изпълни някое от задълженията си по сключеното извънсъдебно споразумение, което да доведе до възобновяването на производството по несъстоятелност. А както споменахме по-горе, производството по несъстоятелност е пречка за предоставянето на държавна помощ.

С измененията почти не се засяга процедурата за оценка на документите, с които се кандидатства за получаването на сертификат за клас инвестиция и тази процедура остава почти непроменена. Новост е предвиденият 14-дневен срок, в който след получаването на предложението на Директора на Агенцията за инвестиции Министерът на икономиката и енергетиката трябва да разгледа предложението и да се произнесе като издаде или откаже да издаде сертификата.

Сертификатът за клас инвестиция се предоставя за период от време, който не може да надвишава три години, от датата на издаването му, като е възможно да бъде увеличен с още една година при определени условия. За съжаление и с направените изменения не са посочени критерии, от които длъжностните лица да се ръководят при определянето на срока на действие на съответния сертификат. С измененията на Правилника обаче се предвижда едно допълнително задължение за инвеститора. Всяка година до изтичането на срока на сертификата той ще бъде длъжен да уведомява директора на Агенцията за инвестиции за развитието на проекта. Уведомяването трябва да съдържа информация относно обема на вложените средства съгласно инвестиционния им план, спазване на графика, създаване на работни места, ползваните насърчителни мерки съгласно ЗНИ и предоставената държавна помощ.

Редица важни проблеми изобщо не намират решение в направените изменения на Правилника. Въпреки значително намалените прагове на инвестиции, които могат да кандидатстват за получаването на сертификат за клас инвестиция, насърчителните мерки, предвидени в Закона за насърчаване на инвестициите и Правилника все още едва ли представляват особен стимул за инвеститорите. Не са очертани ясни правила, които да определят в какви случаи и при какви условия, съответната насърчителна мярка следва да бъде приложена от компетентния орган. Единствената мярка, която се прилага задължително от органите на местната и административната власт спрямо всички инвеститори, получили сертификат за клас инвестиция, е административно обслужване в съкратени срокове. Мярката индивидуално административно обслужване пред органите на изпълнителната власт и органите на местното самоуправление, продължава да бъде предвидена единствено като възможност за инвеститорите получили сертификат за клас А инвестиция. Всички останали насърчителни мерки се прилагат само по

дискреция на компетентните органи без определени критерии, които да ги задължават да съдействат на инвеститора. Все още директно финансиране от страна на държавата се предвижда за изграждане на елементи от техническата инфраструктура, необходими за реализацията на инвестиционния план и за подпомагане за обучение и придобиване на професионална квалификация. И такова финансиране е предвидено само като възможност, без да обвързва по какъвто и да е начин съответните органи да го осъществят.

С автора на статията може да се свържете на адрес s.babakov@boyanov.com.

Съдържанието на настоящата статия не представлява правно становище или правен съвет. Авторът на статията и "Борислав Боянов & Ко." няма да носят отговорност за предприемането на действия, основаващи се на съдържанието на настоящата статия. За предприемането на конкретни действия следва да се потърси конкретен правен съвет.